

Сьогодні
03.10.2023

*Урок
№22*

**Віднімання
натуральних чисел.
Властивості
віднімання**

Мета уроку – закріпити знання про властивості віднімання натуральних чисел. Відпрацювати навички віднімання багатоцифрових натуральних чисел і застосування властивостей віднімання для раціоналізації обчислень.

Цікава вікторина

1. Кінь перевозить 10 кг вугілля, а поні — 10 кг вати. У кого вантаж важчий?

Вантаж однаковий — 10 кг.

2. Коли ми, дивлячись на цифру «два» кажемо «десять».

Коли стрілка годинника показує десять хвилин.

3. Сорок п'ят і сорок п'ят — скільки буде?

Вісімдесят п'ят.

Цікава вікторина

4. Ішли дві матері і дві дочки. Знайшли три яблука і поділились. Кожній дісталось по одному. Як так вийшло?
Йшли внучка, мама та бабуся.
5. У млині було вісім мішків, на кожному мішку сиділо по дві миші, прийшов мельник з котом, скільки тепер стало ніг?
Дві ноги мельника.

Числа	1900	880	1458	1670
Зменшити на 250	1650	630	1208	1420
Зменшити на 380	1520	500	1078	1290

Дію, за допомогою якої за відомою сумою і одним з доданків знаходять другий доданок, називають **відніманням**.

Різниця двох чисел показує, на скільки перше число більше за друге (або друге число менше від першого).

Зменшуване - Від'ємник = Різниця

Віднімати натуральні числа можна усно і письмово («стовпчиком»).

[illegible]

Властивості віднімання

Щоб відняти суму від числа, можна від числа відняти один з доданків, а потім від результату відняти другий доданок.

$$a - (b + c) = (a - b) - c = (a - c) - b$$

Окремі випадки віднімання

$$a - 0 = a \quad a - a = 0$$

Щоб відняти число від суми, можна відняти його від одного з доданків, а потім до результату додати другий доданок.

$$(a + b) - c = (a - c) + b = (b - c) + a$$

- 1) якщо від зменшуваного відняти різницю, то отримаємо від'ємник;
- 2) якщо до різниці додати від'ємник, то отримаємо зменшуване.

Приклад 1.

У коробці 27 цукерок, 12 з яких — шоколадні, 7 — льодяники, а інші — іриски. Скільки в кошику ірисок?

Розв'язання.

Розв'язати можна різними способами:

1-й спосіб. $27 - (12 + 7) = 27 - 19 = 8$;

2-й спосіб. $(27 - 12) - 7 = 15 - 7 = 8$;

3-й спосіб. $(27 - 7) - 12 = 20 - 12 = 8$.

Приклад 2.

У ящику 7 червоних і 8 зелених яблук .

Із ящика витягнули деякі 3 яблука.

Скільки яблук там залишиться?

Розв'язання.

Розв'язати можна різними способами:

1-й спосіб. $(7+8)-3=12$;

2-й спосіб. $(7-3)+8=12$;

3-й спосіб. $(8-3)+7=12$.

Класна робота

Обчисліть усно:

1) $452 - 342 =$

2) $78 - (45 + 18);$

3) $547 - (20 + 47).$

1) $(400 - 300) + (50 - 40) + (2 - 2) = 110;$

2) 15;

3) 480.

Завдання.

Виконай віднімання:

		1	0	5	7	4	9		
	-		9	7	4	2	7		
			8	3	2	2			

		5	3	1	8	4	8	9	
	-		4	5	1	0	2	5	7
			8	0	8	2	3	2	

		9	2	7	1	8	3		
	-		6	1	4	9	0	8	
			3	1	2	2	7	5	

Робота з підручником

Завдання № 244.

Виконай віднімання і зроби перевірку додаванням:

- 1) $381\,064 - 27\,569$;   2) $7\,350\,002 - 607\,381$.

	-		3	8	1	0	6	4	
				2	7	5	6	9	
	+		3	5	3	4	9	5	
				2	7	5	6	9	
			3	8	1	0	6	4	

	-	7	3	5	0	0	0	2	
			6	0	7	3	8	1	
	+	6	7	4	2	6	2	1	
			6	0	7	3	8	1	
		7	3	5	0	0	0	2	

Робота з підручником

Завдання № 248.

На скільки число:

- 1) 23 145 більше за число 9198;
- 2) 129 318 менше за число 208 305?

	-	2	3	1	4	5			
			9	1	9	8			
			<hr/>						
		1	3	9	4	7			

	-		2	0	8	3	0	5	
			1	2	9	3	1	8	
			<hr/>						
				7	8	9	8	7	

Робота з підручником

Завдання №251.

Обчисли значення виразу:

1) $a - 5792$, якщо $a = 8397$; 10 000;

2) $35\,492 - b$, якщо $b = 9001$; 5993.

$$1) \quad 8\,397 - 5\,792 = 2\,605; \quad 10\,000 - 5\,792 = 4\,208;$$

$$2) \quad 35\,492 - 9\,001 = 26\,491; \quad 35\,492 - 5\,993 = 29\,499.$$

Робота з підручником

Завдання № 252.

Том Сойєр і Беккі Тетчер виграли разом у лотерею 327 грн. Том виграв 159 грн. Хто з друзів виграв більше й на скільки?

Розв'язок:

- 1) $327 - 159 = 168$ (грн.) – виграла Беккі Тетчер;
- 2) $168 - 159 = 9$ (грн.) - на стільки більше виграла Беккі.

Відповідь. На 9 грн. більше виграла Беккі.

Робота з підручником

3
рівень

Завдання № 259

Як зміниться різниця $1527 - 381$, якщо:

- 1) зменшуване збільшити на 15;
- 2) зменшуване зменшити на 73;
- 3) від'ємник збільшити на 24;
- 4) від'ємник зменшити на 83?

Відповідь: $1\ 527 - 381 = 1\ 146$

- 1) $(1\ 527 + 15) - 381 = 1\ 161$ – збільшиться на 15;
- 2) $(1\ 527 - 73) - 381 = 1\ 073$ – зменшиться на 73;
- 3) $1\ 527 - (381 + 24) = 1\ 122$ – зменшиться на 24;
- 4) $1\ 527 - (381 - 83) = 1\ 229$ – збільшиться на 83.

Робота з підручником

Завдання № 261

- 1) Власна швидкість катера — 27 км/год,
а швидкість течії річки — 3 км/год.

Знайди швидкість катера проти течії річки.

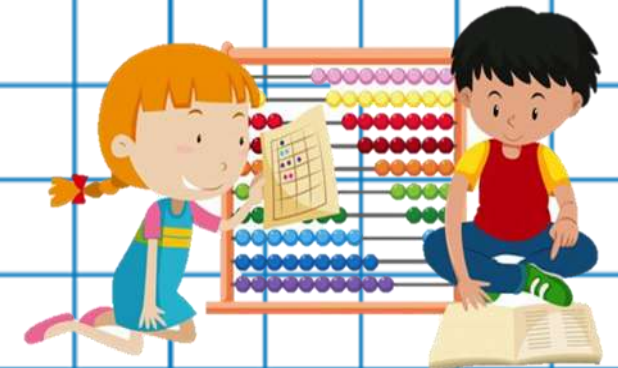
- 2) Швидкість катера за течією річки - 42 км/год, а швидкість течії річки - 2 км/год. Знайди швидкість катера проти течії річки.

Розв'язок:

- 1) $27 - 3 = 24$ (км/год) - швидкість катера проти течії.
2) $42 - 2 = 40$ (км/год) - власна швидкість катера;
 $40 - 2 = 38$ (км/год) - швидкість катера проти течії.
Відповідь. 1) 24 км/год; 2) 38 км/год.

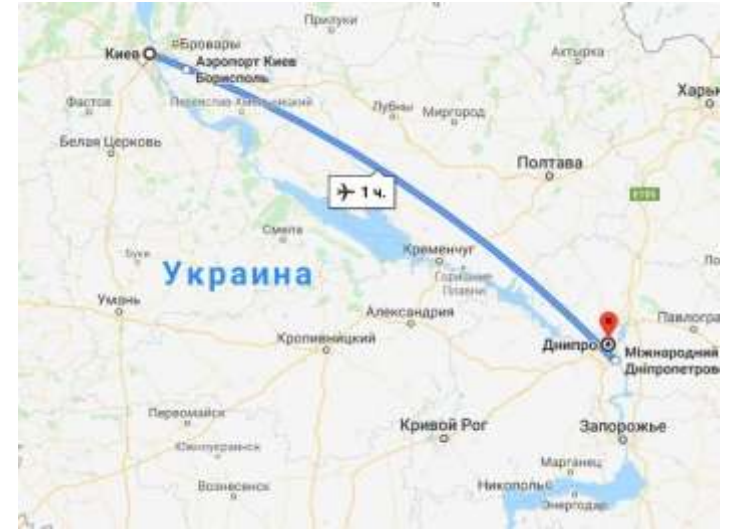
Виконайте віднімання:

- 1) $4\ 803\ 765\ 284 - 1\ 478\ 495\ 395;$
- 3) $1\ 900\ 000\ 090 - 382\ 049\ 547;$
- 4) $6\ 138\ 472\ 119 - 4\ 997\ 998\ 917$

Задача.

Відстань між Києвом та Дніпром 470 км. Із цих міст назустріч один одному виїхали два автобуси. Яка відстань буде між ними, коли один автобус проїде 137 км, а другий — на 5 км більше?

Розв'язок:

- 1) $137 + 5 = 142$ (км) - проїхав другий автобус;
  - 2) $470 - (137 + 142) = 470 - 279 = 191$ (км) - відстань між автобусами.
- Відповідь: 191 км.

Опрацюй підручник
сторінки 35 - 39

Виконай завдання:

№. 256 (1,2), 262

Вчитель: Родіна Алла Олегівна
(rodinallo4ka@gmail.com)

